

Helg

i Birkeland

MENIGHETSBLAD NR 5/10 ÅRGANG 47 med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Ungdomsleder Gunnhild

Gunnhild Hodnekvam (17) har høst overtatt lederansvaret for tre av ungdomsaktivitetene Birkeland. Side 2-3

Nå blir det nærkirke

47 år etter at kyrkjelaget startet arbeidet for en nærkirke i Blomsterdalen har gravemaskinene startet ryddingen av tomten. Side 6-7

Mammakveld i Sædalen

Onsdag 10. november inviterer Sædalen menighet alle mammaer i Sædalen til mammakveld. Side 13

FOTO: FRODE HØYTE

Sammen for menigheten

Sammen med over 200 frivillige ønsker de ansatte i Birkeland å legge til rette for et livsnært og mangfoldig liv i menigheten. Både for de som kommer i kirken av og til og for de som har lokalmenigheten som sitt trosfellesskap. Sammen bygger vi Birkeland menighet!

NRC FLYKTNINGHJELPEN
NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL

TV-AKSJONEN **NRK** 24.OKT

www.tvaksjonen.no

INNSAMLINGSKONTO: 8380 08 09005

NÆRINGSLIVSKONTO: 8382 08 05200

BØSSEBÆRERTELEFON: 02025

Kontaktinformasjon side 13 • Kalender side 16

Å skrifte

Ikke bare en katolsk skikk.

REFLEKSJON VED IVAR BRAUT

Det er nærmest opplest og vedtatt: Den katolske kirken har skriftemål og skriftestol. Den lutherske har avskaffet det ved reformasjonen. Feil. Skriftemålet er slett ikke avskaffet. Litt rett likevel: Skriftemålet har for det meste vært lite i bruk.

I Birkeland

Men: Det finnes. Det blir tatt imot skriftemål i Birkeland kirke. Også når én og én kommer til presten eller diakonen eller andre og vil bekjenne og få «absolusjonen» (tilsigelsen av syndsforlatelse for Jesu skyld). Og hver Skjærtorsdag kveld og hver Bots- og bededag når det er allment skriftemål i gudstjenesten.

Noen sier: Det er veldig sunt rent mentalt å gå til skrifte. Det skal du få meg til å tro, for det har jeg selv erfart. Men selvfølgelig er skriftemålet mer enn en mental greie. Det er virkelig syndsbekjennelse for Gud og aller mest: Det er Guds håndfaste, tydelige tilgivelse gjennom kirken. I skriftemålet er det ingen diskusjon og samtale. Den som bekjenner, sier hva det dreier seg om som tynger hjerte og samvittighet. Og den som tilsier syndsforlatelsen gjør bare det. Ikke noe om og men. En annen ting er at noen samtaler kan ende med at det er ønske om å få skrifte. Men det allmenne skriftemålet i gudstjenesten? Det er annerledes. For her er den enkelte i stillhet med sin

bekjennelse og er med på en fast formulert bønn. Så går en fram og kneler og får «absolusjonen».

Nattverd

Skriftemål er ingen plikt for kristne. Men det er en hjelp som er gitt for at Guds nåde og tilgivelse skal være synlig for oss. Heller ikke nattverden er en absolutt plikt. Det er mulig å være kristen uten å ta imot nattverden. Men det er noe en går glipp av, og nattverden bør ikke noen kristen unnlate. Samtidig vet vi noe om at livet kan være så mangfoldig, og derfor føler en ikke at det er mulig å være med på nattverd i gudstjenesten. Jeg vil i denne sammenheng få si det klart: Det er mulig å spørre om en kan få nattverd – gjerne i kirken – også utenom gudstjenesten. Akkurat som med skriftemålet.

På søndagene framover blir det mange anledninger til å legge livet fram for Gud. En egen gudstjeneste om sjelesorg og forbønn. Høsttakkefest sammen med barna med glede og liv! Bots- og bededag med skriftemål, alvor og håp. Og Allehelgensdag med tekster og salmer om det fantastiske håpet vi har fått. Det levende og virkelige håpet fordi Jesus vant over døden og er «førstegrøden» av de som er stått opp. Let i 1. Korinterbrev kap. 15, så ser du hva «førstegrøde» er for et håpefullt ord. Det er virkelig noe å håpe på og hvile i med tanke på alt som ligger foran. For det er forankret i Guds eget ord og løfte. ●

Sosial og utad

«Glad i å klemme folk» svarer Gunnhild Hodnekvam på hvordan hun tror andre beskriver henne.

TEKST OG FOTO: SISSEL GJESTELAND BRØNSTAD

I høst skal hun ha lederansvar i tre av ungdomsaktivitetene Birkeland menighet.

17-åringen, som skal starte i 2. klasse på Langhaugen videregående skole, har mer enn skolefag på timeplanen. I tillegg til å fortsette med å være leder i KRIK Nesttun skal Gunnhild i høst også være med i styret til Nattkafé for ungdom og være dramaleder i Bobla Ten Sing. Ungdomslederen sier selv at hun har utrolig mye energi og derfor har hun kapasitet til både sykurs og jobboppdrag i Ungjobb ved siden av skole og det å være leder i menigheten.

Eget initiativ

Gunnhild føler at hun er tilknyttet menigheten på en annen måte enn de ungdomslederne som har annen familie som er aktiv i kirken. Det var først som musikalkonfirmant hun fikk et bekjentskap til menigheten. Etter konfirmasjonstiden ble hun på eget initiativ aktiv i ungdomsmiljøet i Birkeland. Tidligere hadde Gunnhild

blitt med en venninne på Ten Sing i Skjold menighet, men etter hvert begynte hun i Bobla Ten Sing. Her trivdes jenta veldig godt, mye på grunn av det åpne og trygge miljøet. Hun forteller at Bobla har hjulpet henne til å få et stort og godt nettverk samtidig som det å være på øvelsene har gjort henne enda mer utadvent. På Ten Sing- øvelsene i dag er Gunnhild veldig sosial, hun snakker med alle og er raus med klemmer.

Leder og venn

Dramalederen er kjent for å være frampå og er den som tør å utfordre grensene i drama og lek. Siden Gunnhild ikke har tid til å være med i egen drama-gruppe passer det utmerket at Bobla har dramaøvelse hver tredje gang. Hun gleder seg til å være dramaleder og forteller at målet hennes er at ungdommene skal delta aktivt og ikke bli flau når de deltar i dramaleker. En god leder er positiv, en som tar ansvar og samtidig er en venn som ungdommene kan snakke med, forteller den unge lederen. Selv prøver Gunnhild

Er du en av våre nye

Gratulerer! Du har gjort et glimrende valg!

Selvfølgelig kan vi si det var glimrende pga den kjekke menigheten, det fine kirkebygget eller de fantastiske konfirmant-

lærerne i Birkeland. Men du skjønner sikkert at vi legger mer i det enn som så...

For det er jo ikke først og fremst menigheten, et kirkebygg eller konfirmantlærere konfirmasjonstiden skal handle

BIRKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE

Menighetsbladene i Fana

Helg i Birkeland nr 5, 2010. Utgiver: Menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana. Bladet er et informasjonsorgan som sendes alle hjem i menigheten og regnes ikke som uadressert reklame. **Levering av stoff:** Leveres menighetskontoret eller på e-post: birkeland.menighets@bkf.no.

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Martin A.E. Andersen, Astrid

Dalehaug Norheim, Frode Høyte og Ivar Braut.

Sentralredaksjon: Kun henvendelser ang. fellesstoff til

bladet (side 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Redaktør: Magne Fonn Hafskor

tlf. 55 39 04 40 - eyecu@online.no

Produksjon: Dragefjellet - post@dragefjellet.no

tlf. 55 23 25 47 - Filer over 5 mb: jan.hm@frisurf.no

Trykk: Bodini, Straume

Annonser, fellessider (side 5-12):

Knut Sundt Rosenlund - 906 96 474 - costly@online.no

Annonser, lokalsider: Kontakt lokalredaksjonen.

Stoffdeadline neste nummer: Mandag 8. november

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 23. november

Møtekalende, utgivelsesplan og supplerende info:

Slå opp facebook-gruppen «Informasjon menighetsblader Fana prosti», www.facebook.no

vendt ungdomsleder

Ny ungdomsleder:
Gunnhild Hodnekvam.

så godt hun kan å være bevisst på at hun er et kristent forbilde. For å utvikle seg som leder skal ungdomslederen i høst delta på LiV (Leder i Vekst)-kurs som er utarbeidet av Norges KFUK-KFUM. LiV-kurset skal bidra til vekst og utvikling og ønsker å gi deltakerne en større trygghet på seg selv som ledere.

Gode ungdomstilbud

Gunnhild synes det er bra at det har kommet flere tilbud for ungdommene i menigheten de siste årene. Både Nattkafé, KRIK Nesttun og Bobla fortsetter å vokse og det er hun veldig fornøyd med. Vi har hatt så utrolig bra konfirmanter i Bobla i året som gikk, skryter ungdomslederen. Hun håper at mange ønsker å fortsette i koret. Hver høst er det omtrent 15 konfirmanter som får sin konfirmasjonsundervisning gjennom Ten Sing. Der blir blant annet Gunnhilds hovedoppgave å inkludere konfirmanter i miljøet. Hun ser fram til semesterstart og ønsker at ungdomsaktivitetene i Birkeland opprettholdes framover så bra som de er i dag. ●

konfirmanter?

om. Først og fremst ønsker vi at du skal få bli bedre kjent med Han som sier han så deg og elsket deg helt fra starten. - "Du så meg den gang jeg var et foster", står det i Bibelen (Salme 139). I Guds øyne er du en

umistelig skatt, et inderlig kjært og elsket barn som han har gode tanker og planer for. Tenk om du skulle gå glipp av sjansen til å bli bedre kjent med en som elsker deg så høyt... Men det gjør du ikke

nå når du tok valget om å la deg konfirmere. – Glimrende! - Gratulerer!

Vi vil gjerne få ønske hver enkelt av våre nye konfirmanter HJERTELIG VELKOMMEN! ●

Birkeland kantori høsten 2010

Gudstjenesten allehelgensdag er alltid et høydepunkt blant høstens gudstjenester.

Både den liturgiske fargen og ikke mindre de store, feststemte salmene på allehelgensdag, viser klart at denne dagen hører med til festdagsdagene i kirkeåret. Dette er dagen da budskapet i nattverdligturgen forsterkes på en særlig måte: «Ved ham lovsynger englene din herlighet, og din menighet i himmelen og på jorden priser ditt navn med samstemmig jubel ...» Med i denne jubelen på allehelgensdag er kantoret, slik de har pleid å være. Også i år er de med og farger salmesangen og bidrar med eget korrepertoar.

Utover denne gudstjenesten er det først med årets julekonsert, som også i år arrangeres i samarbeid med Fana kammerorkester, ahele kantoret stiller opp i kirken. Konserten finner sted søndag 19. desember. ● KANTOR ARALD J. HOLTET

NABOKAFÉ

Birkeland menighetshus,
Øvsttunvn. 29

Kafeen er åpen
hver tirsdag kl. 12 – 14.

PRISER:

Suppe m/rundstykke og saft:	Kr. 15.-
Vaffel m/syltetøy – rømme:	Kr. 5.-
Kaffe:	Kr. 5.-
Te:	Kr. 5.-

HJERTELIG VELKOMMEN!

Sparebanken Vest

De ansatte i Birkeland samlet på trappen utenfor menighetskontoret i Hardangerv.5b – på samme tun som kirken: F.v.: Eli Heggdal, menighetskonsulent; Tone Totland, diakon; Ivar Braut, sokneprest; Ingunn Myklebust, kateket I; Harald Holtet, kantor/organist; Sissel Gjesteland Brønstad, frivillighetskoordinator (vikar) ungdom; Rune Joar Kysnes, seniorprest; Margrete Andreassen, kirketjener; Leidulf Øy, prosjektprest Sædalen og vik. kapellan i Birkeland; Carina Østensen Søfteland, kateket II. I tillegg Sigrid Trætteberg Fahlvik, menighetspedagog trosopplæring Sædalen.

FOTO: FRODE HØYTE

«Sammen med frivillige medarbeidere»

Staben heter det til daglig. Et kort og effektivt uttrykk for de ansatte i menigheten. Kanskje vel selvhøytidelig å kalle seg en stab, og likevel: Alle ansatte utgjør en mangfoldig gruppe fagpersoner som har felles oppgave: Å arbeide for at Birkeland menighet fra uke til uke fungerer så godt som mulig som folkekirkemenighet og trosfellesskap.

KOMMENTAR AV IVAR BRAUT

Her skal alle medlemmer av kirken føle at de blir tatt vel imot og møtt med respekt og innlevelse ved de ulike fasene i livet. Det er folkekirkemenigheten.

Her skal alle som ser på Birkeland menighet som sitt trosfellesskap møte medarbeidere som tilrettelegger og som arbeider sammen med alle de mange frivillige.

Menigheten er først og sist alle de over 200 frivillige som gjør sin tjeneste.

Menighetsrådet leder dette arbeidet.

Menigheten er også alle døpte som er kirkemedlemmer – nær 16000 i alt mens innbyggertallet i Birkeland er 19000.

Staben har en viktig servicefunksjon i forhold til hele menigheten.

Det er tusen praktiske oppgaver som skal tas hånd om, det

er mye kontakt med enkeltmennesker, det er samtaler og besøk, arrangement og møter og ikke minst 100 gudstjenester i året som er pulsslaget i menighetslivet.

Arbeidet skjer i samspill med menighetsrådet, utvalg og frivillige.

Prestene er ansatt av Bjørgvin bispedømmeråd som også er arbeidsgiver.

Alle andre er ansatt av Bergen kirkelige fellesråd som admi-

nistrerer på vegne av alle menighetsråd.

Staben i Birkeland har grunn til å kjenne stolthet ved å få være med på et så godt lag som Birkeland menighet er. Samtidig er det alltid noe å strekke seg etter. Og staben må aldri bli seg selv nok, men se seg selv som en viktig faktor i et stort samspill. Mest av alt handler det om sammen å være et Jesus-troende fellesskap i lokalsamfunnet. ●

Kultur- kalender

Storetveit kirke, 24. okt. kl 19:
Univ. symfoniorkester. Sibelius og Tsjajkovskij. Kr 100/50,-

Fana kirke, 24. okt. kl 19: Høst-takkekonsert med Fana kyrkje-kor, musikalske gjester og solister. Andakt. Gratis adgang.

Søreide kirke, 26. okt. kl 17:
Familieforestilling med Dukke-nikkerne. Kr 50,-

Birkeland menighetshus 26. okt. kl 19.30. Bibeltime ved tidligere prost og stiftskapellan Per Fimreite. Tema fra Joh. 14.

Storetveit kirke, 28. okt. kl 19.30. Konsert med Agape, Fana kirke-kor og jazztrioen Tertz. Kr 50,-

Fana kirke, 31. okt. kl 19. Chopin/Schumann. Mariko Takei, orgel og Knut C. Jansson, flygel. Kr 100,-

Søreide kirke, 31. okt. kl 19: Latin-amerikansk konsert med Daniel Amaro trio. Kr 100,-

Slettebakken kirke, 31. okt. kl 19.30. Fra «Gjennom eld og

vatn» av Aino Kallas. Innledning/monolog ved oversetter/skuespiller Liv Hatle. Klaver: Sigrid T. Fahlvik Kr. 50,- (u/16 gratis)

Skjold kirke, 31. okt. kl 19. Orgelfest. Karstein Askeland, orgel og Jon Behncke, tr. Bach, Brahms mm. Enkel bevertning. Kr. 100,-

Bønnes kirke, 2. nov. kl 21: Konsert med Ole Thomsen, gitar og Carsten Dyngeland, flygel.

Skjold kirke, søndag 21. november kl 19. «Avent i kunsten». Foredrag ved Gunnar Danbolt. Musikk ved S.W. Holter. Enkel bevertning. Kr 50,-

Storetveit kirke, 21. nov. kl 20. Novembermusikk m. Ruth Bakke, med fl. Kr 100/60,-

Fana kirke søndag, 21. nov. kl 18. Konsert med Med Kor é Vi, Fana kammerorkester og solister. Vivaldi og Händel. Kr 125,-

Bønnes kirke, 21. nov. kl 18: Førjuls-konsert med lokale kor, korps og orkester.

Fana kirke, 28. nov. kl 19. Oddgeir Bruaset kåserer over historiene bak våre mest kjente og kjære julesanger. Salg av Bruasetts nye bok. Medvirkende: Fana kyrkje-kor. Kr 100,-

Folkekyrkja vår

Over 80 prosent av bergensarane er medlemmer av Den norske kyrkja, også kalla folkekyrkja. Sterke familietradisjonar, i sorg og glede, knytter folk til folkekyrkja.

AV PROST PER BARSNES

Det er djupt meningsfullt å få gjere teneste i folkekyrkja, og møte folk på ulike arenaer til ulike tider, og i ulike livssituasjonar. Møte med menneske har lært meg at medlemskapet er mykje meir enn ein formalitet for dei aller fleste.

Det daglege engasjement er ikkje alltid like sterkt synleg, men når eit barn kjem til verda blir det borte til dåpen, og konfirmasjonen er framleis eit felles høgdepunkt for familien og kyrkjelyden, slik dåpsdagen er det. Når ekteskap blir inngått, vil dei fleste at det skal skje i eit kyrkjerom eller på ein vig-selsstad ute, som er godkjend til kyrkjeleg vigsle. Og snakkar vi om gravferd, så skjer over 90 prosent av gravferdene frå folkekyrkja. I forkant av dåp, konfirmasjon, vigsle og gravferd, er det alltid førebuaande samtalar, der den personlege kontakten er avgjerande viktig.

I desse samtalane har eg lært å kjenne san-ninga i ordet «eit menneske er meir enn det du ser», og i alle fall mykje meir enn det du mang ein gong ser i utgangspunktet! Det har gjort meg audmjuk i forhold til det å trekkje raske, overflatiske og fordomsfulle slutningar om andre si plassering i forhold

til kristentru. Det har vorte veldig viktig å lytte til folks livserfaringar, og i det biletet som teiknar seg, gi folk hjelp til å leve og mot til å tru.

Eg kjem i hug ein bæreandakt. Eit eldre menneske var død. Ektefellen tok ordet ved den opne båra. Hjartespråket fekk fritt løp, og ei tydeleg, håpefull kristen vedkjenning vart boren fram. Under samtalen ein seinare dag, då vi førebudde gravferda, sa ektefellen, at dei ikkje hadde hatt frimod til å kalle seg personlege kristne, til tross for den klåre vedkjenninga! Personleg kristen er eit forvirrande uttrykk! Men rett forstått er det einstydande med å vedkjenne trua på Jesus Kristus, korkje meir eller mindre. Vi fekk ein varm og god samtale.

Under gudstenesta søndag etter gravferda, kom den aldrande ektefellen til nattverd. Det var første gongen etter konfirmasjonen som 15-åring. Det var ei stor stund både for nattverdgiesten og for presten. Saman hadde vi ein løyndom dei andre ved nattverdbordet ikkje visste om! Slike opplevingar gjer meg jublande glad og fortvila ulukkeleg på same tid! Glad for at hjartespråket endelig slepp fram og ulukkeleg for at vi i kyrkjelyden kan ha skapt sosiale samværskulturar, som ikkje gjev folk frimod til å stå ope fram med den trua dei ber på hjarta sitt.

At trua kan bli forstyrra av tvil høyrer med til den gode strid, og er ein del av det daglege kristenliv! Vi kan kjenne oss att i mannen som sa til Jesus: «Herre eg trur, hjelp mi van-tru!» Ved Guds ord og sakramenta hentar vi styrke til å stå i denne striden! På ein vanleg søndag samlast i snitt mellom 150-200 i kvar av kyrkjene i Fana prosti, og ikkje alle er dei same frå søndag til søndag. Nokon går kvar søndag, andre annankvar, og atter andre tredjekvar søndag, eller endå sjeldnare.

Med tanke på dei mange aktivitetane alle andre vekedagar, med tilbod frå dei yngste til dei eldste, så er folkekyrkja ei sterk religiøs og kulturell folkerørslø i dei ulike lokalmiljø i det bergenske folkeliv! Jamvel om vi i dag lever i eit fleirkulturelt samfunn, kan vi framleis med ein viss rett synge dette verset i olsoksalmen Fedrane kyrkje i Noregs land:

*Alt fekk si vigsle i kyrkjefamn:
Brudgom og brud med sin lovnad,
heimen, og borni sitt kristennamn,
dei som fór ut, dei som kom i hamn,
dei som i Herren fekk sovna. ●*

Misjonskvelder

Høsten 2010 og våren 2011 inviterer Bergen Fellesforening av Det norske misjonsselskap (NMS) til åtte tema-kvelder om misjon.

Spesielt velkommen er menigheter som har misjonsavtale med NMS (blant andre Slettebakken menighet). Møtene holdes vanligvis siste søndagen i måneden kl. 18.30 på Norsk lærerakademi i Sandviken (Amalie Skrams vei 3).

Det arrangeres også fellessamlinger

med menigheter som har misjonsavtale med NMS. Velkommen til fellesskap, informasjon, bibeltema og engasjement for misjon!

Programfolderen legges ut i kirkene. Mer informasjon: www.nms.no ●

Det blomstrer i Blomsterdalen

Kyrkjelaget i Blomsterdalen har kjempet i 47 år for å få sin egen nærkirke. Nå er arbeidet i gang.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Første spadetak ble tatt onsdag 8. september, og siden har det gått slag i slag. Tomten er nå snart ferdig ryddet, slik at murerarbeidet kan påbegynnes.

– Vi håper å kunne åpne kirken til julen 2011, sier Arvid Grostøl, leder i Ytrebygda kyrkjelag.

Grostøl og hans forgjenger i kyrkjelaget, pensjonist Ragnhild Rosendahl Knudsen, tar oss med på befaring på tomten en søndag like etter kirketid.

– Endelig er vi i gang, sier Knudsen.

– Det har tatt lang tid, og det har vært mange skjær i sjøen underveis.

Så har hun også vært med like siden de forberedende møtene i kyrkjelaget for 47 år siden.

Ringkraften

– Hva var bakgrunnen for at dere begynte?

– Vi syntes at det var langt til Fana, og ønsket oss derfor en egen kirke, forteller hun.

– En del folk sa at de var interesserte, men på stiftelsesmøtet kom det bare to personer.

Den første forkvinnen var Johanna Lund, som Knudsen omtaler som «ringkraften». På det meste jobbet fem «kirkeringer» sammen, der den årlige felles julemessen var det viktigste samlingspunktet.

– Etter hvert kom også misjonsforeningene med, forteller Knudsen.

– Så dette er en kirke som er løftet frem lokalt?

– Absolutt. Vi var veldig effektive den gangen, husker Grostøl.

– Det ble kjøpt tomt, og en prestebolig ble bygget på nabotomten.

Statens vegvesen ville ikke godta den farlige utkjørselen fra tomten. Grunneier Olav Myklestad (nå avdød) ga da veigrunn til kirkeprosjektet.

BYGGER NÆRKIRKE: Tomten er snart ferdig ryddet, slik at murerarbeidet kan påbegynnes. Over til høyre: – Det har tatt lang tid, og det har vært mange skjær i sjøen underveis, sier Ragnhild Rosendahl Knudsen, som er glad for at arbeidet endelig er kommet i gang.

Kommunesammenslåingen

Samtidig ble det forhandlet med Moelven om å reise en arbeidskirke.

– Den skulle koste to millioner, og alt var nå klart for bygging, husker Knudsen.

Så kom kommunesammenslåingen i 1972. Det viste seg da at det var mange andre områder som hadde stort behov for kirke, og Blomsterdalen ble dermed nedprioritert.

– Jeg husker at min mann, Wilhelm (død i 2003), kom nedtrykt hjem fra et møte, forteller Knudsen.

– Han hadde trodd at byggingen skulle gå rett i gjennom.

Arkitektkonkurranse

Det var på denne tiden at kirkeringene kom i gang. Disse bestod av lokale kvinner som arrangerte julemesser til inntekt for ny kirke.

– En av ringene er fortsatt i drift, sier hun.

For to år siden kom det endelig ny fart i planene. Det ble da utlyst til arkitektkonkurranse, og de innkomne forslagene ble presentert i Blomsterdalen butikksenter i februar 2009. Valget falt til slutt på bidraget fra entreprenørselskapet Vestafjells, som er tilknyttet ABO Plan og Arkitektur i Os. Forslaget hadde litt høyere pris enn opprinnelig tenkt, og det ble derfor gjort noen tilpassinger.

Marthas sal

– Da kom det som jeg vil betegne som en gave fra oven, forteller Grostøl.

Dette var en arvegave på tre millioner, som

Martha Flesland etterlot til Ytrebygda kyrkjelag.

– Situasjonen ble plutselig en helt annen, og vi får nå blant annet råd til å bygge et ekstra ungdomslokale i kjelleren, sier han.

– Det rommet skal hete Marthas sal.

Blomsterdalen vil fortsatt være en del av Fana menighet. Dette blir derfor en nærkirke, i stedet for en sognekirke med fullt utbygget kontorseksjon.

– Slik får vi en velfungerende kirke til halve prisen, mener Grostøl.

I første omgang er det snakk om en kirke med 200 sitteplasser, men det er tegnet inn mulighet for en senere utvidelse. Kirkerommet blir en stor foajé med skyvedører, slik at det også kan åpnes opp og fungere som kafé. Selve alteret blir plassert assymetrisk, slik at alle kan se. I tillegg blir det altså hele to moderne ungdomslokaler i kjelleren. I følge Grostøl blir det ikke noe problem å fylle disse opp.

Samarbeid med bedehuset

– Vi har et blomstrende ungdomsarbeid allerede, forteller han.

– 70-80 ungdommer i alderen 12-15 år samles i bedehuset her hver fredag.

Dette er et tiltak som drives av Indremisjonen, og Grostøl håper at de her kan få til et samarbeid.

– Det er vi veldig innstilte på å få til, sier han.

– Hva tenker du nå, når dere er kommet så langt med kirken?

– At det er på tide, kommer det kontant.

BLOMSTRINGSTID: – Vi har et blomstrende ungdomsarbeid her allerede, sier Arvid Grostøl. – 70-80 ungdommer i alderen 12-15 år samles i bedehuset her hver fredag.

SLIK BLIR DEN NYE KIRKEN: Den nye kirken vil bli et tydelig og synlig landemerke i Blomsterdalen.

Drømmen oppfylles

Også Knudsen gleder seg stort over fremdriften.

– Jeg håper på et godt samarbeid med bedehuset i arbeidet videre, sier hun.

– Vi jobber for den samme saken.

– Hva ville mannen din sagt?

– Å, han ville vært glad. Han var veldig aktiv gjennom alle årene. Dette var drømmen hans. ●

BØNNEKONFERANSE 14 - 20 NOVEMBER

SVEND FOYNS BEDEHUS,
TØNSBERG

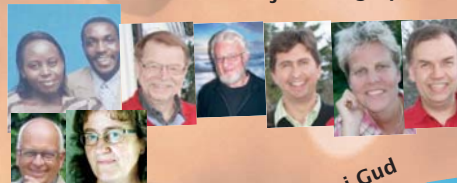

TEMA: SE, ÆRENS
KONGE KOMMER HIT!

Bishop Patrick Opembe og kona pastor, Mercyline Machuma Wabomba (Kenya), Harald Kaasa Hammer, Fred Riktor, Øystein Åsen, Jo Hedberg m.fl. underviser, leder tidebønn og ber. Undervisning, tidebønn og døgntkontinuerlig bønn ved Bishop Patrick Opembe, Mercyline Wabomba, Harald Hammer, Fred Riktor, Øystein Åsen, Kari Holmås og Jo Hedberg m. fl.

Musikalsk koordinator: Kantor Jan Rosenvinge. Alle lovsangens farger: Gregoriansk, Taizè, salmer, internasjonale og nyere lovsang ved Eivind Skeie og Ulla Käll m.fl.

Vi ber for Kirkemøtet-bønne-netter
Velkommen!

Med Kristus i Gud

Bønn for Den norske kirke

info: www.kirken.be

«Kor é vi» synger Vivaldi: Jubblende englesang

– Dette er melodøs og spenstig musikk som gir et løft i hverdagen, sier dirigent for Kor é vi, Roald Sangolt.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

De vakre stemmene i blandakoret Kor é vi planlegger to kirkekonserter før jul. I desember er de nok en gang klar med sin tradisjonelle julekonsert sammen med Hjellesstad skoles barnekor. Og i november setter de opp Gloria av Vivaldi sammen med Fana kammerorkester.

Sotraværing

– Dette er en konsert som vi tar på strak arm, smiler Roald Sangolt, som nå er tilbake som korets dirigent.

Han bor på Stord og var rektor ved Bergen kulturskole i 12 år. Nå er han pensjonist.

– Sist jeg dirigerte Kor é vi, var i perioden 1995-1997, forteller han.

– Det var moro, men det ble for langt å reise. De siste 12 årene har Tone Kvam Thorsen

dirigert koret, og samtidig gitt dem en god musikalisk utvikling.

Høyt nivå

– Thorsen har gjort en fabelaktig jobb, sier Sangolt, som nå har steppet inn for henne etter at hun ble syk.

– Det var veldig kjekt å komme tilbake, sier han.

– Nivået er et helt annet enn nå. Jeg er privilegert som får lov til å jobbe sammen med så flotte korister.

Koret har rundt 50 aktive medlemmer, og Sangolt mener at de har en veldig fin alderssammensetning.

– Snittalderen ligger på rundt 50 år, sier han.

– Da har de bedre tid til å være med på øvingene, samtidig som stemmene er i full vigør.

Festtoneart

– Hvorfor har dere valgt Vivaldi?

– Først og fremst fordi det er feiende flott musikk, sier han.

– Gloria er i D-dur, som var festtonearten i barokken. Det er et lyst, fint og veldig melodisk verk.

Dette er andre gang Kor é vi har det flotte barokkverket på programmet.

– Når de først hadde gjort arbeidet med å øve inn et så krevende verk, ville det vært synd å la det bli liggende, mener Sangolt.

KOR É VI: Koret ble stiftet i 1992. Medlemmene kommer på fast hver torsdag på Fana folkehøgskole. Foto: skrevet tre verk basert på den gamle latinske Gloria-teksten. (Illustrasjon: Portrett av Antonio Vivaldi. Kobberstikk)

Gloria er, til tross for sin alder, et ganske kjent verk. Mange fikk med seg den svingende førstesatsen da den ble brukt i filmen Shine (om klaverfenomenet David Helfgott), mens andresatsen ble brukt på dramatisk vis i Runaway Train.

Populært korverk

– Det er litt rart med vokalmusikken til Vivaldi. Den lå lenge i dvale, men ble hentet frem igjen på 30-tallet. Spesielt Gloria har vært oppført svært mange ganger siden. Det er en klar publikumsvinner, sier Sangolt.

– Hvordan ser denne musikken ut fra innsiden?

– Den er ikke så lett å se, enten det er fra innsiden eller utsiden, ler han.

– Men det er en veldig organisk og flott

INNLEVELSE: – Dette er veldig organisk og flott musikk, sier Roald Sangolt, som ser frem til å fremføre Vivaldis Gloria i Fana kirke i neste måned.

mer i hovedsak fra Hjeltestad og Milde, men etter hvert også fra andre deler av Bergen. Helt siden starten har
 oran: Dirigent Roald Sangolt. UNDER: KOR É VIVALDI: Den italienske komponisten Antonio Vivaldi (1678-1741)
 ksten. Bare to av disse har overlevd frem til i dag, hvorav den med verknummer RV 589 er den mest populære.
 av François Morellon de la Cave, 1725]

musikk som er rimelig enkel å organisere. Stem-
 meføringene er veldig spennende, og spesielt de
 to første satsene er svært ukonvensjonelle i har-
 monikken. De sklir fra den ene tonearten til den
 andre.

«Englene sang den»

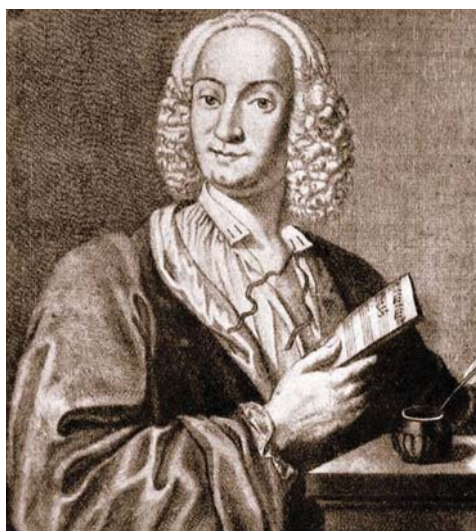
– Hva har denne musikken å gi oss i dag?

– Dette er melodios og spenstig musikk som gir
 et løst i hverdagen. Budskapet er optimistisk, med
 tekst fra den gamle romerske messen.

Deler av denne teksten brukes også i vår luthere-
 ranske liturgi. «Ære være Gud i det høyeste og fred
 på jorda hjå menneske som Gud har hugnad i» ly-
 der den mest kjente delen.

– Det er en lovsang?

– Ja, det er riktig. Det er den sangen som eng-
 lene sang på Betlehemsmarken. ●

Sund kirke i Klokkearvik lørdag 20. november kl. 18.00 og **Fana kirke**, søndag 21. november kl. 18.00:
 Konsert med Kor é vi sammen med Fana Kammerorkester. På programmet står blant annet korver-
 ket Gloria av Vivaldi, Halleluja-koret (fra Messias) av Händel og en avdeling med orkesterstykker.
Fana kirke, søndag 19. desember kl. 18.00: Kor é vi og Hjeltestad skoles barnekor synger julen inn.

Sorgseminar for etterlatte

Fana prosti inviterer til sorg-
 seminar i november.

Sorgen berører oss på mange
 måter, og du er velkommen
 enten det er kort eller lang tid
 siden dødsfallet. På program-
 met står et foredrag om sorg og
 hva sorgen gjør med oss ved
 sokneprest i Storetveit, Bjarte
 Holme. Det vil bli satt av god
 tid til samtale og spørsmål, i til-
 legg til at det blir orientering
 om tilbudet til etterlatte i Fana.
 Deltagerne får også servert
 lunsj. Velkommen – også om
 du ikke har fått meldt deg på!
 Sesam («Det gule huset») på
 Nesttun, lørdag 6. november
 kl. 10.30-14.00.

Påmelding til diakon Tone
 Totland, tlf. 55362285 /
 91532323 - e-post:
 tone.totland@bkf.no eller
 diakon Linda Bårdsen,
 tlf. 55308117 / e-post:
 linda.bardsen@bkf.no ●

Kontaktinformasjon, Fana prosti

Prostikontoret utfører sen-
 tralbordtjeneste for menig-
 hetene, samt kirkebokføring
 administrasjon av dåp, vigsel
 og gravferder.

Fanaveien 320, 5244 Fana
 E-post: fanaprosti@bkf.no

Prost Per Barsnes
 55 59 32 55
 per.barsnes@bkf.no

Prostleder
 Edvin Stenhjem Bratli
 55 59 71 81
 edvin.bratli@bkf.no

**Personal og økonomi-
 konsulent**
 Liv Bente Nilsen
 55 59 32 57
 liv.bente.nilsen@bkf.no

Prostisekretær
 Kari Rydland
 55 59 71 82
 kari.rydland@bkf.no

Servicesekretær
 Inger Helene Jæger
 55 59 71 83
 inger.helene.jaeger@bkf.no

På flukt fra krig

- Årets tv-aksjon fra NRK arrangeres søndag 24. oktober. Pengene går til Flyktningshjelpen og deres innsats for mennesker på flukt.

- Om lag 43 millioner mennesker er i dag på flukt på grunn av krig og konflikt. Halvparten er barn og ungdom.

- Et menneske på flukt trenger de mest elementære ting for å overleve. Mat, vann, et sted å sove.

- Men det er også viktig å bidra med annen type hjelp. Skolegang til barna, juridisk hjelp og at noen taler deres sak; i hjemlandet og internasjonalt.

- Flyktningshjelpen (tidl. Flyktningsrådet) driver flyktningleirer med flere tusen mennesker. De deler ut telt og setter opp midlertidige hus. De gir skolegang til 100.000 barn. De deler ut mat, vann og såkorn til millioner av mennesker hvert år. De hjelper hjemvendte flyktninger å få tilbake hus, eiendom og arbeid.

- TV-aksjonen har vært gjennomført hver eneste høst siden 1974 og er blitt en institusjon og en tradisjon i Norge.

- Aksjonen er verdens største innsamlingsaksjon målt i innsamlede midler per hode og antall deltakere.

- Hvert år jobber 7000 frivillige landet over med organiseringen av innsamlingen i sin kommune.

- Målet er at 100.000 bøssebærere skal besøke husstander i Norge i løpet av to timer denne søndagen i oktober.

- Bli bøssebærer du også - ring 02025!

- Mer informasjon: www.flyktningshjelpen.no og www.nrk.no/tvaksjonen

TV-aksjon 24. oktober:

De glemte flyk

– Jobben vår er å forsøke å skape en viss orden i kaoset. Vi arbeider i en krisesituasjon, der lokale myndigheter står uten kontroll, sier Andreas Capjon fra Flyktningshjelpen.

AV MADELEINE BRÅTHEN BJAALAND

Nå kan Capjon se tilbake på ti måneder som ansvarlig for planleggingen og driften av hele åtte flyktningleirer i Den demokratiske republikken Kongo.

Glemt av verden

Arbeidet har bestått i å finne ut av behovene og tilrettelegge forholdene for over 80.000 flyktninger i og rundt Goma helt øst i landet.

– Dette tilsvarer størrelsen på en middels stor norsk by, forteller Capjon for å illustrere hvor store de ulike leirene er.

Kongo har en av verdens vanskeligste flyktnings situasjoner - som ofte betegnes som «den glemte konflikten». I april måtte Flyktningshjelpen stanse matutdelingen i leirene på grunn av stans i forsyningene. Årsaken var den globale prisøkningen på mat.

Det nytter

– Vi forsøker å gjenopprette den kontrollen som normalt påhviler myndighetene, sier Capjon.

– Hva har vært den største utfordringen?

– Personlig er det følelsen av å være så liten i møtet med de sto-

re lidelsene. Alle de sterke bildene av mennesker i en forferdelig nød.

Likevel er ikke Capjon i tvil om at innsatsen hans nytter.

Gode erfaringer

– Vi redder liv hver eneste dag. Det kan sammenlignes med å kaste litt vann på et brennende bål. Man slukker noe der og da, men på langt nær alt. Den politiske situasjonen er så komplisert og derfor svært vanskelig for oss å påvirke.

28-åringen har tidligere jobbet på asylmottak på Jeløya i Moss.

PÅ FLUKT: I en flyktningleir er det vanskelig å se enkeltindividerne blant de store massene.

FOTO: FLYKTNINGHJELPEN

flyktningene

Fakta: Den demokratiske republikken Kongo

- Må ikke forveksles med nabolandet, Republikken Kongo.
- Folketall: 66 millioner.
- 2.34 mill kvadratkilometer (seks ganger større enn Norge).
- Landet ble nærmest lagt i grus etter Den andre Kongo-krigen (1998–2003), ofte omtalt som «Den afrikanske verdenskrigen», der 5,4 millioner mennesker ble drept.
- Landet gikk under navnet Zaire fra 1971 og frem til president Mobutu ble avsatt under Den første Kongo-krigen (1996–97).
- Det snakkes 242 ulike språk i landet, men bare fire av disse har offisiell status: Kikongo, lingala, tshiluba og swahili.

– Erfaringene derfra har helt klart lagt et viktig grunnlag for meg. I en flyktningleir er det vanskelig å se enkeltindividerne blant de store massene. Jobben på asylmottaket har gitt meg større innsikt i

det menneskelige og at man ikke skal glemme enkelt-skjebnene.

Søndag 24. oktober kan du bidra til Flyktninghjelpens innsats! ●

Kulturtipset:

Brannfakkel fra Oslo-prest

Den norske kirke trenger fornyelse. Fortsatt har kirken et høyt medlemstall, men de fleste er passive, og svært få går regelmessig i kirken. Mange føler seg fortsatt knyttet til kirken, i alle fall ved livets store hendelser.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Men burde ikke større deler av kirkelivet kunne engasjere flere, også dem som nå søker tilflukt i ulike former for nyreligøsitet?

Karl Gervin, seniorprest i Oslo domkirke, mener det. «Har kirken mistet sin hukommelse?» spør han allerede på tittelbladet til sin nye debattbok, der han hevder at kirken har mistet sin hukommelse, sin tilknytning til vår rike kristne arv og til kirkens brede tradisjon.

– Boken min har vakt stor interesse i de menighetene der jeg har vært for å fortelle om den, ikke minst med tanke på høstens kirkemøte og gudstjenestereformen, sier Gervin til Menighetsbladet.

Engler og mystikk

– Den norske kirke legger så stor vekt på å være folkelig at den oppleves som utvannet og likegyldig, mener Gervin.

– Folk føler ikke lenger at de har vært med på noe stort, vaktert og hellig når de har vært til gudstjeneste.

Forfatteren tror at dette savnet handler om et behov for mer høytid og skjønnhet i kirkerommet, mer plass for engler, mys-

tikk og meditasjon, og et større kvinnelig nærvær ved Jomfru Maria. Og han er sikker på at mange ønsker seg mindre hverdagslige prekener og en mer utfordrende kirke.

Fattig kirke

I bokens innledning forteller han om hvordan Den norske kirke oppstod som et resultat av reformasjonen på 1500-tallet. Den gangen var det nødvendig å restaurere den store katolske kirke, som hadde fått et så rikt interiør at det ikke var lett å få øye på det vesentlige. «Reformatorene ville gjerne reparere hele kirken, men sterke motkrefter avviste prosjektet, som derfor ble et slags tilbygg», skriver Gervin. «Når det skulle fylles, ble dette et ganske strengt og nokså nakent rom, for noe skulle holdes utenfor». I følge Gervin har dette gjort dagens lutherske kirke i Norge ganske fattig.

Gudstjenestereformen

«Vår kirke er sårbar, ikke minst fordi den med reformasjonen mistet så mye av hukommelsen den en gang hadde. Tradisjonen skulle være våre forgjengeres håndrekning til oss», skriver han. I stedet blir kirken et møtested som alle andre. De hellige menn og kvinner er tatt fra oss, «ikke minst Maria som skulle gått ved de troendes side». Nærmest som en støtterklæring til et kontroversielt medlem av kongefamilien tar han også opp vårt forhold til de himmelske herskarene, og kommenterer oppblomstringen av nyreligøsitet – «som vår kirke har hatt vanskelig for å møte». ●

Har kirken mistet sin hukommelse? (Pax forlag, 2010. Pris: kr. 299,-)

FanaSparebank

- bedre råd på veien

Bergen & Omegn

BEGRAVELSEHJELP

- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Knut Helge Polden

Espen Polden

Elin Mikkelsen Berntsen

Heine Polden

Tom Wilson

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN

Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST

2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Straume
Tlf: 55 21 44 50

Interessert i kristen friskole?

Møllebakken skole i Bergen har ledige plasser.

Vil du vite mer, se mollebakkenskole.no eller ta kontakt på telefon 55 20 71 70 (rektor: 99 56 59 45)

NYTT KJØKKEN, BYTT DØRER OG SKUFFER.

HerjedalsKjøkken fornyer gamle kjøkken til nye kjøkken på under en dag. Vi monterer helt enkelt nye fronter og skuffer på deres nåværende skrog. Spis frokost i ditt gamle kjøkken, lag middag i ditt nye.

Ring oss på 55 25 71 01 for gratis kostnadsoverslag, eller besøk vår butikk i Åsane, vis a vis Living.

Åpent: Man-tirs-ons-fre 8 - 16 • Tors 8 - 20 • Lør 11 - 15

HerjedalsKjøkken

www.herjedalskjokken.no • 55 25 71 01

DAHLS

begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Begravelsesbyrået for **byen** og **distriktet**

Solstrands

Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og god musikk får du hos

Bok & Media Vestbok

Vetrilidsallmenningen 1
tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no
www.vestbok.no

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag: Kunngjøring om gudstjenester i Fana Prosti.

E-post: sylvi@fanaposten.no

Bededag og allehelgensdag

Bots- og bededag er alltid siste søndag i oktober. Det er en dag for oppgjør og ny start. Og for å be for sitt eget liv, men ikke mindre for folket vårt og verdenssamfunnet.

AV IVAR BRAUT

Denne dagen er det i Birkeland kirke vanlig å ha «allment skriftemål». For mange er nok dette en tydelig og sterk erfaring av at Guds tilgivelse også gjelder i mitt liv. Det er en stillferdig, sterk opplevelse som det også er skrevet om ellers i dette bladet.

Allehelgensdag er alltid søndagen etter, i år 7. november. Det begynner med høymesse i kirken kl.11. Gudstjenesten er preget av det håp vi har i Kristus, og vi takker for dem som er gått troens vei før oss. Her skal vi synge de store salmene som hører dagen til, og vi feirer med nattverd. Liturgisk farge er hvitt, og understreker gleden som følger håpet.

På ettermiddagen blir det minnegudstjeneste i i Øvsttun kapell kl. 16.00, omtrent på den tiden da mange går til gravene og tenner lys eller går der for å minnes.

Minnegudstjenesten varer rundt tre kvarter. Det blir salmer, dikt, lesninger fra Bibelen, lystenning og musikk. Vi håper på en stillfarende samling som kan være med på å samle tanker og følelser denne dagen.

Etter minnegudstjenesten vil menighetshuset som ligger like ved kapellet være åpent til et enkelt måltid for dem som ønsker det.

Og kl.18.00 er det ungdomsgudstjeneste i kirken der ungdommen selv har tatt initiativet og vil prege gudstjenesten. ●

MAMMA-KVELD

Onsdag 10. november inviterer Sædalen menighet alle mammaer i Sædalen til en mammakveld.

Dette blir en kveld med deilig mat, morsom underholdning og mye tid til mammaprat ...

Vi vil også informere om Sædalen menighets arbeid for barn og ungdom og avslutte kvelden med noen ord og toner til ettertanke.

Så sett av kvelden, book en barnevakt* og meld deg på innen 3. november til Sigrid (sigrid@fahlvik.no/ 98818687). Sted og tid: Sædalen skole (Personallrommet), klokken 19.30. Det koster 50 kroner som betales ved inngangen. Velkommen!

*Babysitter som trenger mammaen sin om kvelden kan selvfølgelig være med.

SPAREBØSSER – LOMMEBØKER

NESTTUNVEIEN 101 A –
P.O. BOX 50 NESTTUN – 5852 BERGEN
TELEFON 55 13 55 55 – TELEFAKS 55 13 70 10

Samdals begravelsesbyrå

Ved J. Teigland og A. Løvenholdt, Jonsvollsgt. 1

Tlf. 55 90 19 80

Telefoner hele døgnet.
Kommer også hjem for samtale.

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Telefon: 55 36 22 80 - E-post: birkeland.menighet@bkf.no - Telefaks: 55 36 22 99 - Boks 152, Nesttun, 5852 Bergen - www.kirken.bergen.no/birkeland

Kontoret er vanligvis bemannet, med unntak av samtaler/møter. Da henviser vi til servicekontoret, 55 36 22 80. Ta gjerne direkte kontakt med ansatte. Hvis de ikke er til stede blir telefonen satt over til sentralen, der det er mulig å legge igjen en beskjed.

Besøksadresse:
Hardangerv. 5b, Nesttun

Menighetshuset:
Best. av lokaler 55 36 22 81
e-post birkeland.menighet@bkf.no

Spørsmål om gravstell?
Telefon 55 59 32 00
e-post kirkegard@bkf.no

Sokneprest:
Ivar Braut 55 36 22 82
e-post: ivar.braut@bkf.no

Vikarprest/prosjektleder Sædalen
Leidulf Øy 55 36 22 84
e-post leoy@bkf.no

Menighetspedagog Sædalen
Sigrid Trætteberg Fahlvik 55 36 22 91
e-post: sfah@bkf.no

Seniorprest:
Rune Joar Kysnes 55 36 22 91
e-post: rune.kysnes@bkf.no

Menighetskonsulent:
Eli Heggdal 55 36 22 81
e-post eli.heggdal@bkf.no

Diakon:
Tone Totland 55 36 22 85
e-post: tone.totland@bkf.no

Kateket:
Carina Ø. Søfteland 55 36 22 88
e-post: carina.softeland@bkf.no

Kateket:
Ingunn Myklebust 55 36 22 87
e-post: ingunn.myklebust@bkf.no

Kantor:
Harald Holtet 55 36 22 86
e-post harald.holtet@bkf.no

Kirketjener:
Margrete Andreassen 90 99 25 23
e-post: margrete.andreassen@bkf.no

Menighetsrådsleder
Åse Madsen 55 10 47 77

Frivillighetskoordinator/ ungdomsarbeid
Sissel G. Brønstad (vikar) .. 55 36 22 90

Søndagsskole
Randi Vangen .. 55121449/ 90977065
e-post: randi.hv@online.no

KRIK- Nesttun
Kjetil Madland 909 75 354

Bobla Tensing
Marte Birkeland Åsen 994 32 101

Birkeland I. KFUK-speidere:
Lise Strøm Nilssen 55 10 06 14

1.Øvsttun speidergruppe NSF:
Tone Selenius 55 10 26 33

KORgøyt fra 4-6 år.
Hver mandag kl.17.30-18.00 i kirken
Spørsmål og påmelding til
birkeland.menighet@bkf.no

KORKult fra 1. kl og oppover
Hver mandag kl.18.10-18.50
Spørsmål og påmelding til
birkeland.menighet@bkf.no

Lyst til å synge i guttekor?
Harald Holtet 55 36 22 86

Birkeland Y's Men's Club
Sigmund Aarvik 55911357

Nesttun mannsforening
for Det Norske Misjonsselskap
Stein Wivestad 55 13 46 44

Gave til menigheten?
Kontonummer 1644.32.89430

Vil du motta nyheter fra Birkeland?
Meld deg på menighetens e-postliste:
mailman.uib.no/listinfo/birkeland

Kyrkjevandring og pilgrimstur

I samarbeid med Fana historielag og som en del av kulturdagene i Fana inviteres det søndag 24.oktober til pilgrimsgudstjeneste med nynorsk liturgi på de gamle kirketuftene på Kirkebirkeland - eller Kyrkjebyrkjeland som det faktisk også med historisk rett kan skrives.

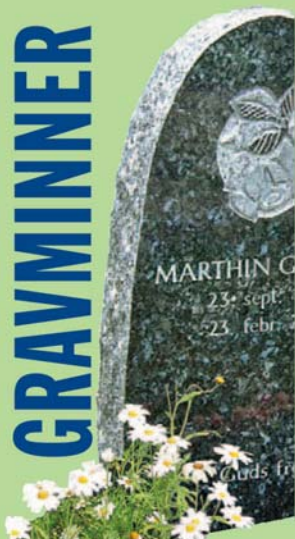
Start fra Steinerskolen på Skjold kl 11., videre på Gamle Kyrkjeveg forbi Skjold, Øvsttun (Slåtthaug) og Lilletveit til Kirkebirkeland. Tilbakturen til Steinerskolen kan gå til fots, men det vil være tilbud om skyss dersom det er ønske om det.

Et annet år kan det kanskje også bli båt-skyss over Nordåsvatnet – i god tradisjon med gamle dagers kirkereise. Det heter ikke Kyrkjjetangen for ingenting!

Hildegunn Isaksen leder gudstjenesten. Hun er ferdig prest til jul og er i praksis i Birkeland nå i høst – og kommer fra Sandviken! Gudstjenesten innledes med orientering om pilgrimsleden og kyrkjestaden ved Oddvar Skre. For øvrig er det de siste årene satt opp informative skilt underveis langs pilgrimsleden som går fra Fana kirke til Kirkebirkeland – eller motsatt. ●

Stor utstilling
Katalog sendes.
Sjekk prisene!
Navnetilføyelser.

GRAVMINNER

EIKNER
NATURSTEIN AS
Ulsmågv. 27
Tlf. 55 98 70 00
www.eikner.no

Kirkesangeren

Alt før reformasjonen i 1536 kunne de katolske prestene i kongeriket Danmark-Norge ha en degn som assisterte under gudstjenesten, og som var leder av menighetssangen i kirken.

AV MARTIN A. E. ANDERSEN

Betegnelsen degn var en forenkling av det gresk-latinske ordet diaconus, som vi kjenner igjen i dagens tittel diakon. Reformasjonen gjorde kongen i København til den øverste leder av kirken i tvilling-rikene, og alt etter 3 år bestemte han at det ved hver kirke skulle være en degn, som skulle ha ansvar for å ringe med kirkeklokkene, assistere presten ved gudstjenesten og lede menighetssangen. I tillegg skulle han undervise ungdommen i «*Doctor Luthers liden Catechismum*». Denne siste oppgaven ble starten på det som etter hvert utviklet seg til en felles allmueskole, folkeskole og senere dagens grunnskole.

Peer Degn

En forventet at degnen skulle ha noe mer kjennskap til kristendom og Luthers reformarbeid enn folk flest, og i Danmark var det ikke uvanlig at flere degner hadde studert litt latin og teologi, slik som var tilfellet var med Peer Degn i Holbergs skuespill «*Erasmus Montanus*». I Norge ble det vanskeligere å få tak i noen med slike kvalifikasjoner, så kirken måtte sette ungdommer som hadde vært særlig våkne og aktive ved katekismeundervisningen, til å være både degn og senere lærer i allmueskolen. At degnen for øvrig skulle være en mann, var på den tiden så selvfølgelig at det ikke engang ble nevnt i den kongelige kunngjøringen.

Ringning med kirkeklokkene var i Norge en viktig del av arbeidet for degnen, og det førte til at han i dagligtale heller ble kalt klokker. En ny forordning fra år 1800 bestemte at det ved hver kirke i Norge skulle være en klokker som før, men heretter skulle han kalles kirkesanger. På søndager og andre helligdager skulle han være prestens medhjelper ved gudstjenesten, lese inngangsbønnen og lede menighetssangen, og om nødvendig måtte kirkesangeren fremføre nye og ukjente salmer alene. Ellers i uken skulle kirkesangeren være lærer for barna i allmueskolen.

Norsk normaltids

Kirkeklokkene hadde fra gammelt av flere oppgaver, men de skulle først og fremst varsle når det var tid å gi seg på vei for å rek-

ke frem til gudstjenesten i tide. I Norge spilte denne varslingen en viktig rolle, siden folk bodde spredt og til dels langt unna kirkebygget. Dette var jo før veggklokkene og lommeurets tid; men etter at ur i en eller annen form ble mer vanlig blant folk fra midten av 1850-årene og utover, ble det tradisjon å ringe med kirkeklokkene en time (det fjerne varsel) og en halv time (det nære varsel) før gudstjenesten skulle ta til. Selv om søndagens høymesse var lagt til kl. 10 eller 11 i hele landet, ringte søndagens kirkeklokker i mangfoldige år til svært så ulike tider i forskjellige deler av landet. I Norge praktiserte man på 17- og 18-hundretallet en lokal «soltid», som i hver landsdel ble bestemt ved at klokken var 12.00 på det tidspunkt da solen der stod høyest på himmelen. Solhøyden varierte med opp til to timer fra øst til vest i landet, og bestemmelsen om en normaltids for hele landet ble først vedtatt av Stortinget 4. juni 1894 og satt i verk fra 1. januar 1895. Dermed ble det en felles norsk klokketid og samtidig ringing til høymesse såvel i Fana som i Vardø, selv om Vardø i forhold til Fana ligger like langt mot øst som byen Leningrad.

Bager og Røgenæs

Birkeland sogn var frem til 2. januar 1948 en del av Fana prestegjeld, og de to kirkene på Fana og Birkeland hadde fra 1794 og frem til 1852 Claus Bager fra Bergen som felles klokker. 58 år som klokker er for øvrig blitt stående som norgesrekord innen yrket. Da Bager ikke hadde kvalifikasjoner for den pedagogiske siden ved stillingen, ble han fortsatt titulert klokker og ikke kirkesanger. Den første virkelige kirkesanger ved Birkeland kirke med både liturgisk og pedagogisk tjeneste i menigheten ble derfor Rasmus Røgenæs, som var født i 1821 like over kommunegrensen mot Os. Han hadde lærereksamen fra Stord Seminarium i 1846 og ble lærer i Midttun skolekrets og kirkesanger ved Birkeland kirke fra 1853 og helt frem til 1892. I lærerutdanningen den gang gikk en stor del av studietiden med til fagområder innen kristendoms-kunnskap og til emner som ville være nyttige også om en skulle virke som kirkesanger, være prestens medhjelper og lede kirkesangen.

Røgenæs kjøpte gård på Øvsttun og bygde i 1862 et nytt hus, hvor det også ble sko-

i Birkeland

lerom for Midttun skole inntil 1885, da et ny-reist kombinert skole- og herredshus ble tatt i bruk tvers over Hardangerveien i forhold til Birkeland kirke. For noen år siden ble dette første skolehuset på Midttun revet, og tomten er i dag parkeringsplass. Et tilsvarende skolehus kom opp nesten vegg i vegg med det første alt i 1898, og det står fortsatt («Sesam»s gule hus). Birkeland kirkes første kirkesanger var en aktiv mann i lokalpolitikken, og han ble valgt både til ordfører og varaordfører i Fana. På Øvsttun er veinavnet Klokkarlia et varig minne etter ham. Stillingen som kirkesanger ved Birkeland kirke ble senere kombinert med styrerstillingen ved Midttun skole. I 1936 forsvant tittelen kirkesanger og betegnelsen klokker ble lovfestet. Senere kirkesangere ble Tor Tyse 1893 – 1924, Heine Vaagsbø 1924-1931, og endelig Arnt Løkling 1932 – 1954, som begynte som kirkesanger og sluttet som klokker.

«Orgeltreder»

Vervet som kirkesanger i tillegg til stillingen som lærer i den lokale skolen var ettertraktet og gav en spesiell prestisje til innehaveren. I mindre kommuner med få lærerstillinger var det lettere å bli kirkesanger enn f. eks. i Birkeland sogn. En hovedoppgave for kirkesangeren var å lede menighetssangen i en tid da tilgangen på salmer og salmebøker var liten, leseferdigheten sterkt begrenset, og sangopplæringen i skolen ikke særlig stor. I tillegg hadde de fleste kirker i distriktene ennå heller ikke fått orgel, som kunne lede salmesangen. Den gamle Birkeland tømmerkirke på Kirkebirkeland hadde ikke orgel, og da den nye Birkeland kirke ble innviet 21. nov. 1878, måtte en vente til år 1885 før et relativt enkelt orgel kom på plass. Det hadde 5 stemmer, et enkelt spillebord og var uten pedal-

verk. Inntil elektriske luftpumper kom på plass i kirkene måtte organisten ha en helper som kunne skaffe luft til orgelet, enten ved sveiving eller pressing på håndpumper, eller ved å trø på belger. Denne personen måtte være til stede når organisten skulle spille på orgelet, enten det var gudstjeneste eller øving, men ved begravelser ledet kirkesangeren salmesangen uten bruk av orgelet. Årslønn til en «orgeltreder» var i budsjettet for Fana herred i 1884 ført opp med kr. 8,-. Birkeland kirke fikk elektrisitet i 1916, så organisten måtte altså ha en helper i 31 år før en elektrisk luftpumpe kunne overta.

Oppgaven som kirkesanger kunne være ganske krevende, men fra 1860-årene og frem til århundreskiftet skjedde flere ting som gjorde oppgaven noe lettere. Nye skolelover økte leseferdigheten, slik at stadig flere kunne bruke salmeboken. De aller fleste av de vel 550 kirker som ble bygd fra 1850-årene og frem til århundreskiftet, fikk store vinduer som på dagtid gav godt lys i kirken. Dette gjaldt også for Birkeland kirke, som fikk elektrisk lys først fra 1916. I 1869 kom så presten M. B. Landstad med sin nye salmebok for den norske kirke, og der var det tekster som fenget og melodier som var lette å lære.

Mulighetene er store for at Birkeland kirke på 1. juledag, vel en måned etter at kirken var vigslet, var mer enn fullsatt og at kirkesanger Rasmus Røgenæs stod frem i koret, ba alle reise seg og uten et orgel til hjelp ledet menigheten i M. B. Landstads allerede svært populære salme:

*Fra fjord og fjære,
Fra fjeld og dyben dal,
Et «Ere være!»
Idag gjenlyde skal.
Fra kirketårne*

*I fryds basuner stød
For Guds enbårne
Som er i dag oss født;
Nu er vi kårne,
Nu er vi frelst av nød!*

Kalender

Torsdag 21.oktober kl.20: Sædalen nye skole: Konsertkafé. Kr.50.

Tirsdag 26.oktober er det bibeltime på menighetshuset kl.19.30, denne gang ved tidligere prost og stiftskapellan Per Fimreite. Tema fra Johannevangeliet kap.14.

Fredag 29.oktober er det medarbeiderfest for de mange frivillige medarbeiderne i Birkeland menighet – over 200 i tallet.

Undringsstunder en er en invitasjon til å stoppe opp i hverdagen, til å ta seg tid til å være åpen for refleksjoner og tanker om vår tro. Undringsstunden er lagt til peisestuen i Menighetshuset, og er på tirsdager kl. 13 - 14 En av menighetens prester innleder til tema hver gang.

- 2 november
- 16 november
- 30 november
- 14 desember

Søndag for de forfulgte

Søndag 14.november blir gudstjenesten i Birkeland preget av en dobbel tematikk: Det er en søndag i solidaritet og i forbønn for forfulgte. I særlig grad vil vi fortelle om og be for våre Kristustroende søsken som lider på grunn av sin tro. Men også andre som forfølges for sin tro og overbevisning vil være med i våre bønner.

Den andre tematikken er «misjon». Hva betyr dette ordet med så mangfoldig klang? Er det gått ut på dato som en vestlig oppfinnelse – eller er det misjonsbefalingen som må gjenoppdages? Og hvordan kan det ha seg at mennesker fra Asia kommer til Europa for å forkynne evangeliet i ord og handling? Skal det ikke gå den andre veien?

Etter gudstjenesten blir det sosial samling ved at søndagsskolen inviterer til kirkekaffe!

Nabokafe

Nabokafeen er åpen hver tirsdag kl 12-14 i Birkeland menighetshus. Her kan du få kjøpt suppe, rundstykker og vafler til en billig penge. Kafeen og undringstunden er i samarbeid og på samme dag, og det er mulig å få med seg begge deler hvis det er ønsket.

To viktige datoer over nyttår

- Julefest lørdag 8.januar kl.16:
- Bispevisitas onsdag 12. og torsdag 13.januar og visitasgudstjeneste søndag 16.januar.

Se også kalender-info side 16

døpte

Toril Ona Sollesnes
Viktoria Lunde
Jørgen Eriksen
Ingrid Mæland Risøy
Lea Igland Pedersen
Emilian Litangen
Oda Ingeborg Holme-Belden
Ulrik Galtung Døsvig
Alice Laukeland Bygnes
Sivert Skarholm Skåren
Cecilie Larssen Solheim
Sindre Andersen Waagbø
Mats Sterri-Borgen
Theo Thorstensen
Milla Off
Adrian Hjortland Olsen
William Titlestad Nordtvedt
Vebjørn Naustvåg Øksnes
Lotte Dahle Lefdalnsnes
Emil Fjeld

vigde

Kathrine Elise Wallace og
Øystein Bogen
Maria Bratlie og
Anders Mathiesen
Liv Marifjæren og
Kent Magne Holmefjord
Hege Solberg og
Robert Stensønnes
Lise Nordmark og
Henning Haaland

døde

Kristian Kleppe
Magnhild Myhrvold
Andrea Synnevaag
Rita Olsen
Odny Erika Nilsen
Finn Wilhelm Mowinckel Keyser

Britt Liv Vatle
Anna Karin Svensson
Sigurd Heine Nybø
Petra Tøsdal
Johannes Andreas Andersen
Hilmar Paulsen
Arne Mellesdal
Sverre J Severin Dyngeland
Berta Pettersen
Reidar Eliassen

gudstjenester

Søndag 17. oktober

11.00: Gudstjeneste med nattverd
v Ivar Braut, diakon Totland og
prest Liv Ekeland. Forbønslitur-
gi. Søndagsskole. Mark 10,13-16
1 Mos 2,18-24; Ef 5,25-32

13.00: Dåpsgudstjeneste.

Lørdag 23. oktober

13.00: Dåpsgudstjeneste.

Søndag 24. oktober

11.00: Gudstjeneste med høst-
takkefest for små og store v Lei-
dulf Øy. Barnas kirkebok til 4-
åringer født 2. halvår 2006. Søn-
dagsskolen og barnekor deltar.
Matt 11,25-30 Sal 100; Rom
8,31-39

KL 13: Pilgrimsgudstjeneste med
nynorsk liturgi på kyrkjetomta,
Kirkebirkeland. Liturg:
Teol.stud. Hildegunn Isaksen.

Kyrkjevandring fra Skjoldabukta
v Steinerskolen kl.11. Samarb.
m Fana historielag og Kulturda-
gene i Fana.

Bots- og bededag 31. oktober

11.00: Bots- og bededagsliturgi v
teol stud Hildegunn Isaksen og I.

Braut. Skriftemål. Sønd.sk. Luk
13,23-30 Jes 55,6-7; Gal 6,7-10

Allehelgensdag, 7. november

11.00: Gudstjeneste med nattverd
ved Rune Joar Kysnes. Kantoriet
deltar. Søndagssk. Matt 5,13-16
Jes 60,18-22; Hebr 12,1-3

16.00: Minnegudstjeneste i Øvst-
tun kapell. Teologistudent Hilde-
gunn Isaksen og diakon Tone
Totland. Åpent samvær i menig-
hetshuset etterpå.

18.00: Ungdomsgudstjeneste i
Birkeland kirke. Prest: Leidulf Øy.

Allehelgensdag, 7. november

11.00: Gudstjeneste for
Sædalen på nye Sædalen skole.

Søndag 14. november

11.00: Gudstjeneste med dåp og
nattverd v Braut. Søndag for de
forfulgte og misjonssøndag.
Søndagsskole. Joh 6,37-40 Dan
12,1-3; 1 Kor 15,42-49. Kirkekaf-
fe arrangert av Søndagsskolen.

13.00: Dåpsgudstjeneste

Siste søndag i kirkeåret, 21. nov.

11.00: Gudstjeneste med dåp og
nattverd v Kysnes. Nynorsk litur-
gi. Søndagsskole. *Hebr 3,12-14
Jes 51,11-15; Matt 25,1-13

Søndag 21. november

11.00: Gudstjeneste i Sædalen
med utdeling av Barnas kirkebok
for 4-åringer født 2. halvår 2006.
Her ønsker vi alle 4-åringer i
Sædalen – fra Kringlebotn til Bir-
kelundsbakken – velkommen.

1.søndag i advent, 28. november

11.00: Gudstjeneste for små og

store v Øy. Dåp. «Lys Våken»-
deltakerne er med.

2.søndag i advent, 5. desember

10.30: Adventsfrokost i søndags-
skoleregi på menighetshuset.

11.00: Gudstjeneste med dåp og
nattverd v Braut.

13.00: Dåpsgudstjeneste.

19.00: Lysmesse.

Søndag 5. desember kl.11:

Gudstjeneste for Sædalen på nye
Sædalen skole.

kalender

Se også kalender-info side 15

Søndag 17. oktober kl.11

blir prest Liv Ekeland med og hol-
der preken. Hun blir også med på
forbønsliturgien denne dagen. Vi
ønsker at denne gudstjenesten
kan være til styrke og hjelp også
når livet røyner på. Det vil være
tema i preken og i forbønnsdelen
vil vi på ulike måter kunne bære
fram livet vårt til Gud. Det blir
også anledning til å bli bedt for.

Barnas kirkebok til 4-åringer.

Alle 4-åringer født andre halvår i
2006 er invitert til å få kirkebok
på gudstjenesten 24.oktober.
Etterpå blir det en samling for
dagens hedersgjester. I Sædalen
blir det tilsvarende gudstjeneste
og utdeling 21.november, så det
vanlige vil være at 4-åringer som
bor på strekningen Sandalsring-
en-Kringlebotn og videre inn mot
Sædalen får sin bok på gudstje-
nesten der – på nye Sædalen
skole.

Velkommen til søndags- skole i Birkeland!

- 17. oktober – HØSTFERIE
- 24. oktober – Familiegudstjeneste med utdeling av kirkebok til alle 4-åringer. Søndagsskolen deltar!
- 31. oktober – Søndagsskole
- 7. november – Søndagsskole (og gudstjeneste i Sædalen).
- 14. november – Søndagsskolen inviterer hele menigheten på kirkekaffe.
- 21. november – Søndagsskole

- 28. november – familiegudstjeneste
- 5. desember – Adventsfrokost. (Ta med deg familie og venner. Du får innbydelse seinere).

ALLE barn er hjertelig velkommen (med foreldre) til søndagsskole i Det gule huset rett over veien for kirken! Vi starter alltid opp i kirken kl. 11.00, før vi går til Det gule huset.

VI GLEDER OSS TIL Å SE
DEG PÅ SØNDAGSSKOLEN!

Beste hilsen søndagsskolelederne
Randi, Bjørg og Kristin